

Handläggare
Johan Johansson Vanhatalo
08-508 26 111
Johan.johansson.vanhatalo@
stockholm.se**Till**
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-08-29

Översyn av bedömningsgrunderna för utfärdande av parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner kontorets redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige om att genomföra en översyn av bedömningsgrunderna för utfärdande av parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Fredrik Alfredsson
Tf förvaltningschefKarin Hebel
Tf avdelningschef

Sammanfattning

Beslut om parkeringstillstånd för rörelsehindrade fattas enligt 13 kap. trafikförordningen (1998:1276) samt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:73). Dessa regler gäller över i hela Sverige och grundar sig på Europeiska unionens råds rekommendationer. Ett tillstånd får endast utfärdas till en rörelsehindrad som har ett varaktigt funktionshinder (minst sex månader) som innebär att han eller hon har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand, med eventuella gånghjälpmedel. För att en passagerare ska kunna erhålla tillstånd krävs särskilda skäl. Trafikkontoret prövar alla ansökningar individuellt och gångsvårigheterna ska vara styrkta med läkarintyg.

Trafikkontorets beslut kan överprövas av länsstyrelsen och av Transportstyrelsen som sista instans. Idag finns ca 5300 beviljade parkeringstillstånd för rörelsehindrade i Stockholms stad.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i 2013 års budget för Stockholms stad givit trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att genomföra en översyn av bedömningsgrunderna för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Ärendets beredning

Ärendet har arbetats fram inom tillståndsavdelningen. Dialog har förts med Transportstyrelsen. Uppdraget och trafikkontorets arbetsmaterial i ärendet har föredragits för funktionshindersrådet. Rådet ställde sig positiva till de synpunkter trafikkontoret ämnar belysa i tjänsteutlåtandet eftersom översynen inte medför några förändringar avseende bedömningsgrunderna.

Parkeringstillstånd för rörelsehindrade

Allmänt

Parkeringstillstånd för rörelsehindrad ger innehavaren rätt att i vissa fall parkera på särskilda grunder genom undantag från lokala trafikföreskrifter om parkering på allmän plats. Tillståndet syftar till att göra staden tillgänglig för alla. Tillståndet gäller i hela Sverige och även i EES-området och är som längst giltigt i tre år.

I Stockholm finns ca 1400 parkeringsplatser för rörelsehindrade. De anordnas i anslutning till olika verksamheter och inrättningar samt vid sevärdheter. För den som i egenskap av förare har ett parkeringstillstånd och inte kan få tillgång till närbelägen parkeringsplats på tomtmark (garage eller ytparkering), försöker trafikkontoret i möjligaste mån hitta en parkeringsplats på gatumark vid bostaden och även vid en eventuell arbetsplats.

Serviceförvaltningens kontaktcenter (KC) handlägger ansökningar av parkeringstillstånd på delegation från trafik- och renhållningsnämnden. Trafikkontoret genom trafik- och renhållningsnämnden har dock huvudansvaret och har full insyn och kontinuerliga möten med de ansvariga på KC. Trafikkontoret ansvarar också för eventuella överklaganden.

Till ansökan ska sökande bifoga läkarintyg avseende rörelseförmågan samt ett vällyknande fotografi. KC handlägger

ansökningar från personer som är folkbokförda inom Stockholms stad och i vissa fall när sökande inte är folkbokförd i Sverige men vistas i kommunen.

Idag finns ca 5 300 beviljade parkeringstillstånd för rörelsehindrade i Stockholms stad. Av dem är ca 4 200 tillstånd för förare och ca 1 100 tillstånd för passagerare. Årligen inkommer totalt ca 2 500 ansökningar. I ca 600 fall meddelas avslagsbeslut vilket kan överprövas av länsstyrelsen och som sista instans av Transportstyrelsen.

Bedömningsgrunderna

Beslut om parkeringstillstånd för rörelsehindrade fattas enligt 13 kap. trafikförordningen samt Transportstyrelsens föreskrifter. Dessa regler gäller i hela Sverige och grundar sig på Europeiska unionens rads rekommendationer.

Enligt 13 kap. 8 § trafikförordningen kan tillstånd utfärdas till rörelsehindrade som själva kör motordrivna fordon och till andra rörelsehindrade som regelbundet behöver hjälp av föraren utanför fordonet. Ett tillstånd får endast utfärdas till en rörelsehindrad som har ett varaktigt funktionshinder (minst sex månader) som innebär att han eller hon har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand.

I Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:73) framgår att bedömningen av gångsvårigheter ska göras med beaktande av sökandes förmåga att förflytta sig med eventuella gånghjälpmedel.

De bakomliggande orsakerna till funktionshindret varierar och Transportstyrelsens beslut är därför en viktig vägledning vid bedömningen i det enskilda fallet. Det kan dock förtydligas att beslut i frågan alltid måste ske genom en samlad bedömning av det underlag som finns tillgängligt i ärendet. Det kan dock nämnas att ett tidigare innehav av parkeringstillstånd för rörelsehindrade inte är en bedömningsgrund enligt 13 kap 8 § trafikförordningen.

Trafik- och parkeringssituationen är något mer ansträngd i Stockholm stad än i många övriga delar av landet och kontoret har därför som riktmärke att vara generösare vid bedömningen av gångsträckan. Transportstyrelsens bedömningsgrund är en maximal gångsträcka på 99 meter medan kontorets beviljar

tillstånd för en maximal gångsträcka om 150 meter. Gångförmågan ska alltid styrkas med läkarintyg av specialistläkare.

Trafikförordningens 13 kap 8 § medger en innehavare av ett parkeringstillstånd rätt att parkera under högst tre timmar på plats med parkeringsförbud. I Stockholms stad tillämpas generösare regler genom en lokal trafikföreskrift som ger rätt att parkera i upp till 24 timmar. I Stockholms stad gäller dessutom att den som innehar parkeringstillstånd för rörelsehindrade är befriad från avgift vid parkering på gatumark och allmän parkeringsplats under högst 24 timmar.

Förartillstånd

Den som helt saknar gångförmåga och är rullstolsburen förare av personbil har alltid rätt till parkeringstillstånd för rörelsehindrade. En sökande med nedsatt gång- och rörelseförmåga ska ha väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand, med eventuella gånghjälpmedel, för att kunna erhålla ett tillstånd. Funktionshindret kan vara både fysiskt och psykiskt.

Passagerartillstånd

Passagerartillstånd beviljas endast om det föreligger särskilda skäl. Dessa ska styrkas med läkarintyg av specialistläkare. Det avgörande är om den rörelsehindrade kan invänta föraren vid målpunkten. I normalfallet anses en förare av ett fordon kunna lämna en rörelsehindrad passagerare och därefter parkera fordonet enligt vanliga parkeringsregler.

Ett parkeringstillstånd för en rörelsehindrad passagerare beviljas om sökande har ett ständigt behov av tillsyn. Behov kan föreligga om sökande är rullstolsburen och inte själv kan påkalla hjälp, eller om sökande exempelvis har balansrubbningar, är förvirrad eller lider av ångest och oro. Små barn som i sin omvårdnad är i behov av mycket omfattande och skrymmande utrustning, som är svår att flytta längre sträckor utanför fordonet kan få ett passagerartillstånd. Bedömningsgrunderna är i allmänhet striktare ju yngre (och lättare) ett barn är.

Genom ett antal avgöranden från Transportstyrelsen de senaste åren har en mildare bedömning när det gäller barn med dubbla diagnoser tillämpats, exempelvis då den mentala utvecklingen stannat av och där gångsvårigheter uppträder till följd av tillståndet. Även för mycket gamla människor, vars

rörelseförmåga försämrats avsevärt till följd av ålder och nedsatt hälsa och om personen lider av oro, ångest och därför inte kan lämnas ensam kan tillstånd beviljas.

Möjlighet för sjuka och rörelsehindrade som ej beviljas särskilt parkeringstillstånd för rörelsehindrade att parkera mot gällande lokala trafikföreskrifter

För passagerare som inte uppfyller kraven för ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade finns ett allmänt undantag i 11 kap 9 § första stycket 7 punkten trafikförordningen. Detta gör det möjligt att parkera ett fordon som används för transport av sjuka och rörelsehindrade personer där det enligt lokal trafikföreskrift råder förbud mot parkering förutsatt att omständigheterna kräver det och särskild försiktighet iakttas. Detta förhållande är bra att känna till och kan utgöra grund för ett eventuellt undanröjande av parkeringsanmärkning från polismyndighetens sida.

Särskilda tillstånd enligt trafikförordningen

Enligt 13 kap. 3 § trafikförordningen finns en möjlighet för kommunen att medge undantag från lokala trafikföreskrifter om parkering för visst ändamål, t.ex. mag- och tarmbesvär eller funktionshinder som inte innebär nedsatt gångförmåga, detta även om bestämmelserna i 11 kap. 9 § första stycket 7 punkten kan tillämpas.

När trafikkontoret meddelar ett parkeringstillstånd enligt 13 kap. 3 § trafikförordningen är tillståndet giltigt inom kommunen. En sökande kan istället välja att ansöka om parkeringstillstånd hos länsstyrelsen eller Transportstyrelsen, tillståndet gäller då inom länet respektive i hela landet.

I dag finns färre än tio aktiva tillstånd beviljade av Stockholms stad.

Trängselskatt

I sammanhanget kan även nämnas att den som innehar ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade kan hos Skatteverket ansöka om befrielse från skatteplikt för trängselskatt. Om Skatteverket beviljar undantag från skatteplikt gäller undantaget i både Göteborg och Stockholm.